

...

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.219/2024/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a ügyvédi iroda1 (Cím5, ügyintéző: dr. Kruj-Kovács Kornélia ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím1, tartózkodási hely: Cím2) felperesnek – a dr. Földényi Rita ügyvéd (cím6) által képviselt **Alperes1** (cím3.) alperes ellen jogviszony jogellenes megszüntetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 9.M.70.705/2023/16. számon kiegészített 15. sorszámú ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezést részben megváltoztatja és a felperesnek járó elsőfokú perköltséget 42.129 (negyvenkétezer-százhuszonkilenc) forint + áfa összegre felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 22.000 (huszonkétezer) forint + áfa másodfokú perköltséget. A le nem rótt 70.754 (hetvenezer-hétszázötvennégy) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. július 5-én meghozott 9.M.70.705/2023/15. számú ítéletével – melyet 2024. július 12-én 16. sorszámú végzésével kiegészített – a keresetet elutasította, egyben kötelezte az alperest 36.784 forint perköltség megfizetésére a

felperes javára és 104.270 forint illeték megfizetésére az állam javára. A fennmaradó 53.716 forint illeték tekintetében akként rendelkezett, hogy az az állam terhén marad.

[2] A megállapított tényállás szerint a felperes 2021. október 25-től állt az alperessel munkaviszonyban kutató pszichológus junior vizsgáló munkakörben. A felperes a 2022 április és októbere közötti időszakot kivéve teljes munkaidőben dolgozott, távolléti díja 602.000 forint volt.

[3] Az alperes engedéllyel rendelkezett a tekintetmintázaton alapuló ASD rizikó szűrési eljárás validációjára 2022. január 3-i tervezett kezdési időponttal, befejezéseként pedig 2029. december 31. napja került rögzítésre. A felperes ezen engedélyezett kutatás keretében végezte munkáját.

[4] A felperes 2023 májusától már egyedül látta el ezt a munkakört, ezért 2023 júniusában fizetésemelési igénnyel élt az alperesnél. tanúl ügyvezető arról tájékoztatta, hogy erre akkor van lehetőség, ha az alperes jövedelemszerző tevékenységet fog folytatni.

[5] Az alperes ügyvezetője 2023 augusztusában feljegyzést készített a taggyűlés részére, amelyben rögzítette, a publikáció közzétételére a hozzátartozó számítások elkészítését követően várhatóan szeptemberben fog tudni sor kerülni. Kitért arra, hogy a cég anyagi helyzete nem javult és a kiadások egy részét nem sikerült kifizetni, ugyanakkor ajánlatot kaptak egy külső cégtől, aki beszállna a projektbe és anyagi forrást biztosítana a további haladásra. Egyben ismertette az ajánlat részleteit és álláspontját, miszerint ennek hiányában a projektnek vége van, ahogy azt is rögzítette, ha megnyugtató megoldás nem születik szeptember 30-ig a finanszírozásra, úgy ügyvezetőként lemondásra kényszerül.

[6] Az alperes 2023. szeptember 13-án megtartott taggyűlésén az ügyvezető tájékoztatta a taggyűlést a társaság gazdasági helyzetéről, anyagi nehézségeiről, arról, hogy a július-augusztus hónapra járó béreket teljes egészében kifizetni nem tudták, illetve a publikáció folyamatban van. A taggyűlés a befektetési ajánlatot nem fogadta el, így az ügyvezető még aznap benyújtotta a lemondását.

[7] Az alperes ügyvezetője 2023. szeptember 12-én három lehetőséget kínált fel a felperesnek a jogviszonya megszüntetésére: közös megegyezést, megbízási jogviszonyban történő továbbfoglalkoztatást és a rendes felmondást arra figyelemmel, hogy az alperes a gazdasági nehézségei okán minden munkavállaló munkaviszonyát meg kívánja szüntetni. A felperes a munkáltatói felmondást választotta, így az alperes ugyanezen a napon a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 65. § (1) bekezdése alapján 30 nap felmondási idővel megszüntette a felperes munkaviszonyát, egyben 2023. szeptember 28-tól mentesítette a felperest a munkavégzés alól. Indokolásként azt rögzítette, hogy a

munkaviszony megszüntetésére az Mt. 66. § (2) bekezdése alapján a munkáltató működésével kapcsolatos átszervezés miatt kerül sor.

[8] A kutatási eredmények 2023. október 18-án kerültek publikálásra.

[9] A felperes álláskeresői járadékban részesült, majd 2024. január 8-tól új munkaviszonyt létesített a perbeli jogviszonyában elért munkabérénél magasabb összegben.

[10] A felperes keresetet terjesztett elő az alperessel szemben a jogviszonya jogellenes megszüntetése miatti jogkövetkezmények érvényesítése és ezt meghaladóan a jogviszony megszüntetéséig ki nem fizetett elmaradt munkabér, illetve szabadságmegváltás megfizetése iránt. Az elsőfokú bíróság a 11. sorszám alatt meghozott részítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.462.000 forint elmaradt munkabért és 286.667 forint szabadságmegváltást, valamint ezen összegek kamatait. A részítélet 2024. március 27-én jogerőre emelkedett.

[11] Az elsőfokú bíróság a jogviszony jogellenes megszüntetése körében előterjesztett kereseti kérelmet megalapozatlannak találta az Mt. 64. § (1) és (2) bekezdésére, 65. § (1) bekezdésére, 66. § (1) és (2) bekezdésére alapított döntésével.

[12] Rögzítette, az alperes érdekében állt annak bizonyítása, hogy a felmondás indoka valós, világos és okszerű volt. Az alperes azt állította, az átszervezés abban valósult meg, hogy az adatfelvételi szakasz 2023 júniusában lezárult, ezután a kiértékelési szakasz kezdődött el, amelyhez rendszeres vizsgáló munkavállalóra már nem volt szükség, a pénzügyi helyzete pedig kritikusan alakult, aktívan, de eredménytelenül keresett új forrást, így a kutatásban résztvevőkkel a munkaviszonyok felbontásra kerültek. Emellett több költségcsökkentő intézkedést is végrehajtott az ügyvezető, ugyanakkor az általa bemutatott finanszírozási ajánlatot a taggyűlés nem szavazta meg, így a társaság fizetéseképtelenné vált.

[13] A felperes vitatása okán abban a kérdésben foglalt állást, az alperes által közölt felmondás világos volt-e és abból megállapítható-e, hogy a felperes munkájára miért nincs szükség a továbbiakban.

[14] A felmondás indokát, azaz az átszervezést összefoglaló indoknak fogadta el, figyelemmel az MK 95. számú állásfoglalásban foglaltakra. Eszerint a felmondás abban az esetben fejezi ki világosan a felmondás okát, ha a munkáltató megjelölte azokat a konkrét tényeket, illetve körülményeket, amelyekre a felmondást alapította – akár részletezően, akár összefoglalóan – és azokból megállapítható, miért nincs szükség a továbbiakban a munkavállaló munkájára (BH2001.395.). Ennek hiányában az indokolás nem tekinthető

világosnak, mivel nem nyújt lehetőséget a munkavállalónak az abban leírt tények ellenőrzésére, sem a munkaügyi jogvitára való felkészülésre.

[15] tanúl tanúvallomása alapján megállapította, hogy az alperes tőkéje lecsökkent, működése veszélybe került, a munkabérek már 2023 augusztus hónapban nem tudta teljeskörűen kifizetni, és a külső finanszírozásra vonatkozó ajánlat taggyűlési elutasítása folytán az ügyvezető lemondását is bejelentette. A tanú vallomása igazolta, hogy az alperes a gazdaság helyzetére figyelemmel átszervezést határozott el, erről döntést hozott, mely a felperes munkaviszonyát érintette. Az ügyvezető tudomással bírt arról, hogy az alperes projekt keretében végzett kutatása olyan fázisban volt, amely már publikálásra alkalmas és azzal a továbbiakban a felperesnek nem volt feladata, a felperes egyébként is az általa betöltött munkakörben már csak egyedüli foglalkoztatott volt a felmondás közlését megelőzően.

[16] Ezek alapján úgy foglalt állást, az indokolás kellően világosnak minősült, az alperes működésével összefüggő okot, azaz az átszervezésre való hivatkozást tartalmazta. A felperes maga is úgy nyilatkozott, az általa betöltött munkakörben ő volt az utolsó munkavállaló, aki végzettséggel rendelkezett a vizsgálatok lefolytatását illetően. Értékelte, hogy az ügyvezető a jogviszony megszüntetését megelőzően tájékoztatást adott a felperesnek az alperesi működésről, nem vitatottan választási lehetőséget kínált fel a jogviszony megszüntetésére az alperes működésével összefüggő forráshiány okán. A felperes arról is tudott az ügyvezető tájékoztatása alapján, hogy az alperes anyagi helyzete a többi munkavállaló munkaviszonyának fenntartását sem teszi lehetővé a továbbiakban. A felperes nem vitatta az átszervezés megvalósulását, ezek alapján tudta azt, hogy a munkájára miért nincs szükség a továbbiakban, az alperes tájékoztatása lehetőséget nyújtott az elmondottak ellenőrzésére és a munkaügyi jogvitára való felkészülésre.

[17] Megállapította, a felmondás ugyan konkrétan nem tartalmazta, a felperes munkakörét az átszervezés hogyan érintette, azonban a felperes erről általa sem vitatottan tájékoztatást kapott a jogviszony megszüntetését megelőzően. Nem zárta ki a világosság követelményének való megfelelést az, hogy a felperes nem értesült minden, az alperes működésével kapcsolatos döntésről. Rámutatott, a per eldöntése szempontjából nem annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy az alperes a jövőre nézve jövedelemszerző tevékenységet tervezett – bölcsődékben is vizsgálatokat kívánt végezni és eszközöket értékesíteni – hanem annak, hogy az alperes minden munkavállaló munkaviszonyát meg kívánta szüntetni. Az ezzel kapcsolatos tájékoztatás a felmondást megelőzően hónapokkal korábban elkezdődött, így a felperes számára világos volt, a munkakörére a továbbiakban nincs szükség, az alperes forráshiány okán nem tudja megtartani a munkaviszonyban. A felperes már júniusban tudott arról, hogy megszorításokra lehet számítani.

[18] Hangsúlyozta, az átszervezés körébe tartozik többek között a munkakör megszűnése, ami a perbeli esetben azt jelentette, hogy az alperesnek gazdasági nehézsége okán nem volt szüksége vizsgáló munkakörre, ezt a meghallgatott tanú megerősítette.

[19] Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az alperes a jogviszony megszüntetésének közlését követően még további feladatot kívánt adni a felperesnek, mivel ez a munka az alperes részére bevételt eredményezhetett volna, de nem a publikációhoz tartozó vizsgálatként, és azt végül senki nem is végezte el. Az átszervezés azt jelentette, hogy a kutatási tevékenységhez kapcsolódó adatfelvételre a publikációhoz már nem volt szükség, illetve az alperes finansziális helyzete okán arra nem is volt lehetőség.

[20] Hangsúlyozta, az alperes ugyan megbízási jogviszony keretében lehetőséget látott egyes feladatok ellátására, mindez azonban éppen azt támasztja alá, hogy az alperes munkavállalót nem kívánta a továbbiakban a felperesi munkakörben alkalmazni. A munkakör megszüntetését nem a feladatellátás, hanem a gazdálkodás, az alperes finanszírozási problémája indukálta. A munkaviszonyok fenntartását a forráshiány, illetve az alperes ezzel kapcsolatos döntése tette lehetetlenné, mely döntés célszerűségi oka a munkaügyi perben nem volt vizsgálható.

[21] A felperes pernyertességét – a részítéletben foglaltakat is figyelembe véve – 66 %-ban állapította meg, és ennek alapul vételével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint kiszámított különbözeti összegben kötelezte az alperest a perköltség megfizetésére.

A felperes fellebbezése

[22] A felperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Harmadlagos kérelmében az elsőfokú perköltség összegét téves számítás miatt 42.119 forintra kérte felemelni.

[23] Elsődleges kérelme indokául előadta, hogy a felmondás indoka a világosság követelményének nem felel meg. Az indokolás általános, minden konkrétumot nélkülöz, olyannyira szűkszavú, hogy abból egyáltalán nem állapítható meg a munkaviszony megszüntetésének valódi oka.

[24] Az elsőfokú bíróság az alperes bizonyítási terhét ugyan ismertette, az alperesi állítások bizonyítását azonban már nem követelte meg. Ezzel megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdésében foglaltakat. Az alperes nem bizonyította, hogy az adatgyűjtési szakasz 2023 júniusában lezárult, ahogy azt sem, hogy a kiértékelési szakasz mikor kezdődött, abban

milyen részfeladatok voltak, és ebben a szakaszban miért nem volt feladata. Hangsúlyozta, hogy egyébként is szakmai és szaknyelvi lektorként vett részt a munkában, ami az elsőfokú eljárásban A/3-as mellékletként becsatolt felsorolásból is kitűnik. Az alperes nem bizonyította kritikus pénzügyi helyzetét, azt, hogy aktívan keresett új forrásbevonási lehetőséget, a költségsökkentő intézkedései végrehajtását, ahogy azt sem, miszerint a 2023. szeptember 13-i taggyűlést követően fizetése képtelenné vált. Megjegyezte, az alperes azóta is működő cég, a 2023. évi mérlegadatok szerint 3,5 millió forintot is meghaladó bevételszerző tevékenységet végzett, az értékesítésből származó nettó árbevétele 3.591 ezer forint volt.

[25] Az alperes az ellenkérelméhez A/4. szám alatt csatolt egy ügyvezetői tájékoztatót, ez a felmondás jogszerűsége körében nem bír relevanciával, hiszen a munkavállalókkal a leírt problémákat soha nem közölték. A 2023. szeptember 13-i taggyűlésen elhangzottak végképp nem lehetnek relevánsak a bizonyítás során, lévén, hogy egy nappal korábban már megkapta a felmondást.

[26] Jogviszonya megszüntetésére nem számíthatott, mivel munkaideje rövid időszakot követően visszaállt napi nyolc órára, azt tapasztalta, hogy munkájára szükség van. Egész szeptemberben, így a felmondási idő első felében is dolgozott. A szükséges képzettséggel rendelkezett, augusztusban és szeptemberben is a publikáción dolgozott, a béremeléssel kapcsolatos kérdéseire rendre azt a választ kapta, hogy ősszel visszatérnek rá és akkor majd szolgáltatásnyújtás is lesz. Ez utóbbi azt jelentette, hogy új tevékenységhez új kollégákat fognak felvenni, így nem a cég leépülése volt az, amire alappal gondolhatott.

[27] Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy munkaköri leírása 15 feladatcsoportot tartalmazott, az alperes viszont csak azt állította, „rendszeres vizsgálóra” már nem volt szükség, nyilatkozatot arra nézve nem tett, hogy miért nem volt szükség az összes többi feladatának elvégzésére. Munkaköri feladatai nem merültek ki a kutatási adatfelvételben, az elsőfokú bíróság ezt egyáltalán nem vizsgálta. Az elsőfokú bíróság tévesen nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy az alperes a felmentési időben is további feladatokat kívánt adni számára, mert az bevételszerző tevékenység lett volna a cégnek. Ezzel megsértette az elsőfokú bíróság az Mt. 70. § (1) bekezdését.

[28] Az elsőfokú bíróság az alperesi tanú vallomását aggálytalannak találta, holott az semmivel nem volt igazolható és teljesen ellentétes volt személyes előadásával. Nem esett mérlegelés alá, hogy a tanú a perbeli események idején ügyvezetőként személyesen érdekelt volt abban, hogy az általa elmondottak az alperes vagy az ő felelősségére nem mutassanak rá [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:24. § (1) bekezdése, 3:112. § (1) – (2) bekezdése].

[29] A tanú valótlant állított, mivel generális, minden dolgozónak szóló tájékoztatás sem volt az alperesnél, sem vele nem zajlott beszélgetés a munkaviszony megszüntetését megelőzően. Egyetlen találkozója 2023. szeptember 12-én történt az ügyvezetővel, aki

„felkínálta” számára azt a három lehetőséget, hogy azonnali hatállyal mondjon fel és a munkáltató elfogadja, a munkaviszony helyett megbízási szerződéssel dolgozhat tovább (bizonytalan ideig, bizonytalan díjért), vagy a munkáltató mond fel. Közös megegyezés nem volt az opciók között. Attól függetlenül, hogy maga választhatott az elküldése módozatai között, a munkaviszony megszüntetése még az alperes döntése maradt.

[30] A megbízási jogviszonyban való továbbfoglalkoztatás felajánlása már önmagában is annak bizonyítéka, hogy munkájára szükség volt, csak az alperes nem akart munkabért fizetni és a munkaviszonyt fenntartani. Annak sincs jelentősége, hogy a felé jelzett vizsgálat a kutatás része lett volna-e, elvégzése ingyenesen vagy ellenérték fejében történik, a lényeg az, hogy a vizsgálatot el kellett volna végezni a felmondási ideje alatt. Igazolást nyert, hogy vizsgálóra szüksége volt az alperesnek, ahogy a többi, általa végzett tevékenységre is. Mindezeket túl megjegyezte, a publikáció kapcsán utóbb – a második beadást követően – szakmai nyelvi hiányosságok is felmerültek, a nyelvi lektori feladatokat korábban a kutatás mellett maga is végezte.

[31] Az alperesi ügyvezető 2023. júniusában nem osztott meg minden információt a céget illetően, ezt a tanú is igazolta, a valódi tájékoztatás hiányával és az ígéretekkel ugyanakkor azt erősítette, hogy a munka tovább fog folyni, az nincs veszélyben. A kutatói meetingek szakmai témákról szóltak, annak a tanú nem volt résztvevője, így megalapozottan nem állíthatta, hogy a működéssel kapcsolatos dolgok is szóba kerültek ott. Az elsőfokú bíróság valótlannul állapította meg, hogy az alperes működésével összefüggésben kifejezett tájékoztatást kapott, illet az alperes nem bizonyított. Valótlan az a tényállítás is, miszerint nem vitatta az átszervezés megvalósulását, kolléganője 2023 májusában maga mondott fel, nem volt semmilyen átszervezésnek a részese. Nem tudta azt, hogy a munkájára miért nincs szükség, tájékoztatást az alperes sem adott, amiből lehetősége lett volna az átadott információk ellenőrzésére. Erre még a per során sem volt lehetősége, mivel a volt ügyvezető tanúként nem válaszolhatott olyan kérdésekre, hogy neki mikor szűnt meg a munkaviszonya, mikor kapta meg a munkabérét, a céges autót használta-e és milyen költséget jelentett.

[32] A másodlagos kérelme indokául előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítatlan állításokat tényként kezelte és lényeges eljárási szabályt sértett a bizonyítás sikertelenségére vonatkozó következmény alkalmazása körében, ami az érdemi döntésre is kihatott. A bíróságnak a bizonyítékok szabad mérlegelésére vonatkozó joga (Pp. 263. §) nem terjedhet odáig, hogy megsértse a bizonyítékok összessége alapján az ésszerű és okszerű következtetések levonására irányuló követelményt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 265. § (1) bekezdése mellett a 237. §-ában foglalt kötelezettségét is megsértette, nem figyelmeztette a feleket a perbeli előadásaik és a tanú előadása közötti ellentmondások feloldására. Mindezek okán az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és új eljárás lefolytatása indokolt.

[33] Rámutatott, az elsőfokú bíróság téves számítást végzett a perköltség meghatározása során. A pertárgy értékét helyesen állapította meg 2.633.096 forintban (884.429 + 1.748.667), ennek 5 %-át kitevő ügyvédi munkadíj összege 131.655 forint. A 66 %-os pernyertességére figyelemmel az alperes 86.892 forint megfizetésére köteles, illetve az

alperesnek 44.763 forint járt volna a 34 %-os pernyertességére tekintettel, így az alperest helyesen a két tétel különbségére, azaz 42.129 forint megfizetésére kell kötelezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[34] Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[35] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyes jogi következtetésekre jutott. Az elsőfokú ítélet megváltoztatásának, illetve hatályon kívül helyezésének jogi indokai nem állnak fenn. Az MK 95. számú állásfoglalás alapján a felmondás indoka világosnak minősül, abból megállapítható, hogy miért nincs szükség a továbbiakban a felperes munkájára. Az elsőfokú eljárásban nem volt vitatott, hogy a munkáltató működése veszélybe került, korábbi tevékenységét nem tudja fenntartani, így a működésével összefüggő felmondási indok valós és okszerű volt.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[36] A fellebbezés a perköltséget érintő részét meghaladóan nem alapos.

[37] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból okszerű következtetések levonásával a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak megfelelő, helytálló döntést hozott, amivel a másodfokú bíróság egyetértett.

[38] A munkaviszony megszüntetésével összefüggésben az Mt. 64. § (2) bekezdése előírja, hogy a megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie, a megszüntető jognyilatkozat indokának valóságát és okszerűségét a nyilatkozattevő bizonyítja.

[39] A felperes az elsőfokú eljárásban hivatkozottakkal egyezően a fellebbezésében továbbra is vitatta a felmondás jogszerűségét, az indok világossága mellett valóságát és okszerűségét. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság úgy fogadta el ítélezése alapjául az alperes állításait, hogy azok bizonyításra nem kerültek, az elsőfokú ítélet önmagában ezen okból megalapozatlan.

[40] Az indok világossága körében az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, a felmondási ok összefoglalóan is megjelölhető a jogviszony megszüntetésekor, ez következik a

Kúria MK 95. számú állásfoglalásából. A felmondás indokolásának világossága nem jelenti a munkaviszony megszüntetéséhez vezető események felmondásban történő részletes felsorolásának szükségességét, ezért az alperesnek lehetőségében állt a peres eljárás során a konkretizált indokok valóságát és okszerűségét bizonyítani. A lényeg az, hogy a felmondás okaként közöltekből megállapítható legyen, miért nincs szükség a munkáltatónál a továbbiakban az adott munkavállaló munkájára. Nem világos indoknak minősül a tartalmatlan, közhelyszerű indoklás.

[41] A perbeli esetben az alperes a kutató pszichológus junior vizsgáló munkakörben foglalkoztatott felperes munkaviszonyát arra hivatkozással szüntette meg, hogy a munkáltató a működésével kapcsolatosan átszervezést hajtott végre. Az alperes az írásbeli ellenkérelmében előadta, hogy az engedélyezett kutatásai tekintetében az adatfelvételi szakasz 2023 júniusában lezárult, ezt követően a kiértékelési szakasz kezdődött el. Ezen folyamathoz kapcsolódóan viszont rendszeres vizsgáló munkavállalóra már nem volt szükség, azzal együtt, hogy 2023. július 4-én a kutatás eredményei bemutatásra kerültek, ami az adatok feldolgozását is magában foglalta. Ugyanakkor az eredetileg tervezett - 2022. második negyedévi befejezéshez képest – elhúzódtak folyamatok miatt anyagi helyzete elnehezült, kritikussá vált. A kutatásban résztvevők munkaviszonyai folyamatosan megszüntetésre kerültek, egyedül egyéb érdekelt2 szoftver fejlesztő munkaviszonya maradt fenn. Az alperes ezen tényállításait az alperes volt ügyvezetőjének tanúvallomása teljeskörűen alátámasztotta.

[42] A felperes nem vitatta, hogy az alperes bevételi forrásai megszűntek és az ügyvezető tőke bevonását javasolta a taggyűlés számára. Erről külön feljegyzést készített a tanúként meghallgatott volt alperesi ügyvezető, a leírtakat vallomásában is megerősítette. Az alperes anyagi helyzetének elnehezülését a 2023. szeptember 13-án kelt taggyűlési jegyzőkönyvben foglaltak alátámasztják és abban rövidtávú változás sem volt várható, figyelemmel arra, hogy az alperes tulajdonosai a befektető bevonására tett ügyvezetői javaslatot egyhangúan visszautasították.

[43] A felperes azt sem vitatta, hogy a munkaköréhez tartozó fő tevékenysége a kutatásokhoz kapcsolódó mérés és adatgyűjtés volt, amelyek a publikáció alapjául szolgáltak. A felperes maga is azt adta elő, hogy kizárólag az alperes által elnyert, a tekintetmintázaton alapuló ASD rizikószűrés eljárás validációjára vonatkozó, kutatási engedélyhez kapcsolódó kutatási tevékenységében vett részt. Nem állította, hogy az alperes egyéb kutatási tevékenységet is végzett a jogviszonya fennállta alatt, illetve azt követően.

[44] Az átszervezés fogalma, mint a munkáltató működésével kapcsolatos felmondási indok [Mt. 66. § (2) bekezdés] magában foglalja a munkáltató szervezeti felépítését érintő változást, átalakítást, munkakör összevonását vagy munkakör megszüntetését, azonban e folyamat célszerűsége, indokoltsága, eredményessége a munkaügyi perben nem vizsgálható, ahogy arra helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság. Ezért nem kellett bizonyítást lefolytatni a pénzügyi helyzet „kritikus voltára”, új bevételi források megszerzésére tett intézkedésekre. Annak megítélése is kívül esik a munkaügyi jogvita keretein, hogy a munkáltató – amennyiben e körben választási lehetősége volt – miért

az érintett munkavállaló munkaviszonyát szüntette meg. A perbeli esetben a felperes maga adta elő, hogy öten kezdtek el dolgozni a cégnél a vizsgálatokkal kapcsolatban, majd 2022-ben néhány kolléga elment. 2022 szeptemberétől 2023. májusáig ketten dolgoztak munkavállalóként kutató pszichológus munkakörben, 2023 májusától pedig a felperes már csak egyedül végezte a vizsgálatokat (9.M.70.705/2023/8. számú jegyzőkönyv 2-3. oldal). A kutatáshoz kapcsolódó korábban megosztott feladatok teljesítése miatt éppen a felperes volt az, aki fizetésemelés iránti igénytel fordult az alpereshez, amelyet az alperes forráshiány miatt teljesíteni nem tudott. Az alperes működését érintő pénzügyi, likviditási nehézségek fennálltáról a felperes amiatt is tudomással bírt, hogy a 2023. augusztus havi – és az ezt követően esedékessé vált - munkabérét a munkáltatója nem fizette meg számára. A felperes a személyes meghallgatása során azt is elismerte, hogy a felmondáskor az alperes ügyvezetője tájékoztatta arról, „elfogyott a pénz a projektből és ezért kell, hogy mindannyiunktól megváljanak” és az ügyvezetőnek sem tudták hónapok óta a fizetését kifizetni (9.M.70.705/2023/8. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal).

[45] tanúl tanúvallomásában a fentieket igazolta, ahogy azt is, a publikációhoz szükséges mérések megtörténtek, ahhoz elegendő adat állt rendelkezésre. A peradatok szerint a publikáció megjelenéséhez még szükséges további feladatokat a tulajdonos, illetve az alvállalkozó végezte el. E körben azt kellett értékelni, hogy új munkaviszonyok létesítésére nem merült fel adat és illet a felperes sem állított, azzal együtt, hogy a munkáltató maga jogosult eldönteni, hogy a fennmaradó feladatokat kivel végezteti el. Az a körülmény, hogy az alperes esetlegesen további körre tervezte bővíteni a méréseket, azért nem bírt jelentőséggel, mert ezek az elképzelések a likviditási nehézségek, forráshiány miatt nem valósulhattak meg.

[46] A fentebb kifejtettek szerint a munkakörhöz tartozó feladatok korábbiaktól eltérő ellátása is az átszervezés megvalósításának minősül, és e fogalomkörbe tartozik az is, amikor a munkáltató valamely tevékenységét a továbbiakban nem munkaviszony, hanem megbízási jogviszony keretében kívánja elláttatni. Ezért az a felkínált lehetőség, hogy az alperes esetlegesen megbízási keretében kívánt munkát végeztetni, a felmondást nem teszi jogellenessé. A felperes maga is azt adta elő, hogy a felmentési időtartamot érintően kért volna tőle az alperes egy vizsgálatot, amit az ajánlat visszautasítását követően tudomása szerint megbízási keretében végzett el valaki. Tényleges munkavégzés hiányában az Mt. 70. § (1) bekezdésének megsértését is megalapozatlanul állította a felperes, hivatkozása a Pp. 373. § (1) bekezdésébe is ütközött. A perbeli esetben az nyert bizonyítást, hogy a felperes kutatáshoz kapcsolódó feladatai megszűntek, az alperes forráshiány miatt a továbbiakban a kutatási méréseket folytatni és erre munkavállalót alkalmazni nem tudott. Nem merült fel adat utólag sem arra, ami megkérdőjelezné a perbeli időszakban az alperes működésére kiható pénzügyi nehézségek fennálltát. Ennek cáfolatára a fellebbezésben hivatkozott 2023. évi teljes nettó árbevétel már csak nagyságrendjéből adódóan (3,5 millió forint) sem alkalmas, az adózás előtti és utáni eredmény pedig negatív összeget tesz ki.

[47] Eltérő megítélést az a körülmény sem eredményez a felmondás jogszerűségét érintően, hogy a taggyűlésre a felmondás közlését követő napon került sor. Az alperes működéséhez kapcsolódó folyamatot ismertetett az alperes ügyvezetője a taggyűléssel, nem egy naphoz köthetőek a felmerült problémák, az ügyvezető által korábbi dátummal készített feljegyzés részletesen taglalja azokat.

[48] Összességében helyesen állapította meg a bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság, hogy a felmondásban megjelölt indok a világosság követelményének megfelelt, a felperes az alapján tudhatta, hogy miért nem kívánják a továbbiakban foglalkoztatni, a megjelölt indok kihatott a felperes munkakörére, az valósnak és okszerűnek is minősült.

[49] Az elsőfokú bíróság eljárásjogi szabályt nem sértett, a tanú vallomása – a felperes álláspontjával szemben, miszerint érdekazonosság és emiatt elfogultság okán nem értékelhető – bizonyítékként figyelembe vehető volt. A kereseti kérelem megalapozottságának eldöntéséhez azokat a személyeket lehet a bizonyítási eljárásban tanúként meghallgatni, akik a perbeli eseményekkel összefüggésben tudomással bírnak. Önmagában az a körülmény, hogy tanú a tanú az alperes korábbi ügyvezetője volt, elfogultságát nem eredményezi. A tanú a vallomását a hamis tanúzás következményei ismeretében tette (Pp. 292. § (3) bekezdése), e mellett a félhez való kapcsolata és vallomásának tartalma a Pp. 346. § (5) bekezdésének értelmében egyébként is a bíróság mérlegelése alá esett. Az elsőfokú bíróság eljárását érintően a másodfokú bíróság a Pp. 379. és 380. §-a szerinti, az ítélet kötelező hatályon kívül helyezését eredményező okokat ugyancsak nem észlelt, a bizonyítási eljárás megismétlését nem találta szükségesnek, ezért a per főtárgyát tekintve az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[50] Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság számítási hibát vétett a perköltség számításánál, ahogy azt helyesen jelezte a fellebbezésében a felperes. Így e körben a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a 66 % pernyertességi és 34 % pervesztességi arányra tekintettel az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperesnek járó perköltség összegét az alábbi számítás szerint határozta meg. A pertárgy értéke 2.366.096 forint (részítélettel elbírált 1.748.667 forint + 884.429 forint), a 66 % pernyertes részre eső perköltség összege 86.892 forint (1.737.843 forint 5 %-a), a 34 % pervesztes részre eső perköltség összege 44.763. forint (895.253 forint 5 %-a), a kettő különbözete 42.129 forint.

Záró rendelkezések

[51] A másodfokú bíróság a per főtárgya tekintetében eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének viselésére. Ennek összegét a fellebbezéssel érintett követelés összegének (884.429 forint) alapul vételével az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg, a 4/A. § (1) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel, és abból levonta az elsőfokú perköltséget érintő, eredményes fellebbezésre eső, ugyancsak az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerinti összeget.

[52] A le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési eljárási illetéket a felperes Pp. 525. § (1) bekezdése szerinti munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[53] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2025. január 21.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró